

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: P. Č., ve věci podání žalobce ze dne 30. 1. 2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 4. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 22,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 4. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 22, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Shora označeným usnesením předsedkyně senátu Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) odmítla podání stěžovatele ze dne 11. 3. 2014 a nepřiznala žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o podání ze dne 11. 3. 2014. Krajský soud uvedl, že dne 15. 3. 2014 obdržel podání žalobce (dále jen „stěžovatel“) ze dne 11. 3. 2014, které je podle obsahu námitkami podanými podle § 9 zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vyšších soudních úřednících“). Obsahem tohoto návrhu je konstatování stěžovatele, že konání JUDr. T. P., asistentky soudce, je „*imbecilní, arogantně lživé a korupční*“. Stěžovatel dále uvedl, že *se domáhá kasace usnesení ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 5*, a dále rozvádí jednotlivé části usnesení ze dne 20. 2. 2014, u nichž vždy jednotlivě uvádí, že jsou „*imbecilní, lživá či arogantní*“. Krajský soud proto s odkazem na ust. § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících a § 205 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), stěžovatele usnesením ze dne 18. 3. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 17, vyzval k odstranění vad jeho podání

datovaného dnem 11. 3. 2014, ale v soudem stanovené desetidenní lhůtě stěžovatel vady předmětného podání neodstranil. Krajský soud zdůraznil, že není jeho povinností za podatele domýšlet obsah jeho podání, jde o spor týkající se nespokojenosti stěžovatele s postupem asistentky soudce a s postupem soudců správního senátu krajského soudu, když podobného charakteru jsou i jiná podání stěžovatele v řízeních vedených před krajským soudem i Nejvyšším správním soudem. Jde přitom o spory, které se samy o sobě podstatným způsobem nedotýkají stěžovatelovy životní sféry, netýkají se ani nepřímo stěžovatelova majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí. Jde naopak o spory vyvolané stěžovatelovým zájmem o veřejné záležitosti a fungování veřejných institucí, přičemž stěžovatel se svou činností snaží dosáhnout pouze toho, aby maximalizoval počet soudních rozhodnutí. S ohledem na shora uvedené a vzhledem k tomu, že stěžovatel ve stanovené lhůtě neodstranil vytýkané vady námitek podle § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících ze dne 11. 3. 2014, přičemž bez odstranění těchto vad nelze v řízení pokračovat, odmítl tyto námitky krajský soud podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Z obsahu spisu plyne, že podáním datovaným dnem 30. 1. 2014 a doručeným krajskému soudu dne 31. 1. 2014 se stěžovatel domáhal vydání rozsudku, kterým by bylo „*zakázáno Obvodnímu soudu Prahy 1, sídlem obecně známým, aby pokračoval v porušování žalobcova práva na řádné doručení písemnosti soudu a na racionální styk se soudem a tomuto soudu bylo přikázáno, aby obnovil stav před zásahem ke dni, kdy dal pokyn používat vadné obálky se zeleným pruhem dle IMS (do vlastních rukou dle ust. § 50 OSŘ, navíc s pokynem poště neukládat písemnost), v čehož důsledku byl přímo nesčetněkrát zasažen a nadále je poškozován v procesních vztazích – nespočet písemností mu nebylo a není dodáváno poštou a není připraveno k vyzvednutí na zvolené adrese*“ a dále, aby soud určil, že „*pokyn MS ČR č.j. 58/2009-OD-Org. i následný měnící pokyn MS č.j. 145/11-OD-ST, vrcholného orgánu státní správy soudů, sídlem obecně známým v Praze, určený všem soudům mimo nejvyšších, je v naprostém nesouladu s právním řádem ČR a jeho aplikací kanceláři ObS Prahy 1 bylo a je neojediněle, nýbrž soustavně, porušováno žalobcovo právo na řádné doručení písemností soudu ve všech procesech, jichž byl či je účastníkem, a tento zásah organizační složky státu – OS – v jeho důsledku vzhledem k účinnosti pokynu trvá.*“ Současně stěžovatel navrhl vydání předběžného opatření, kterým by soud „*přikázal České poště, IČ 47114983, sídlem Senovážné nám. 1, Č. Budějovice (Region JČ), aby se do doby rozhodnutí soudu o žalobě zdržela vracení jakékoli soudní písemnosti, vypravené žalovaným a určené žalobci k dodání na adrese X., Y. Č. B., v době před uplynutím deseti kalendářních dnů od připravení k vyzvednutí (od příchodu listovní zásilky na poštu).*“ Dále se stěžovatel domáhal vydání druhého předběžného opatření ve znění: „*Přikazuje se MS ČR a Předsedovi Obvodního soudu Prahy 1, aby do doby rozhodnutí soudu o žalobě okamžitě zastavily tisk, distribuci a používání obálky se zeleným pruhem typu III. (IMS č. j. 145/11-OD-ST), anebo provedly takové organizační opatření, aby na obálkách určených pro doručování písemností fyzickým osobám nebyl viditelný pokyn poště „neukládat.“*“ Současně stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce.

Usnesením ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 5, krajský soud asistentkou soudce JUDr. T. P. žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení

pokračování

zástupce zamítl a stěžovatele poučil o možnosti podat proti tomuto usnesení kasační stížnost.

Dne 15. 3. 2014 podal stěžovatel u krajského soudu podání datované dnem 11. 3. 2014 označené jako „*námítky*“, které odůvodnil tím, že „*konání T. P. z Krajského soudu v Č. Budějovicích je imbecilní, arogantně lživé neb korupční*“. Stěžovatel konkrétně namítl, že do rejstříku Na se nezařazují žádné žaloby (předmětná věc není všeobecné povahy ani dožádáním), asistentka soudce si tedy vytváří vlastní agendu bez dozoru soudce, zpochybnil závěry usnesení ze dne 20. 2. 2014 o nesplnění předpokladů pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků, zejména, že z předloženého „*dostatečného čestného prohlášení*“ nelze seznat nedostatek prostředků stěžovatele, přičemž krajskému soudu je již po několik let známo, že stěžovatel je osobou v hmotné nouzi a plně invalidní. Zdůraznil, že „*jediným omezením bezplatného přístupu k správnímu soudu osobě s nedostatkem prostředků je v ČR zjevně bezúspěšná žaloba*“, dále namítl, že krajský soud nerozlišuje mezi předpoklady osvobození a přiznáním osvobození a usnesení vydané asistentkou soudce neobsahuje poučení o řádném opravném prostředku – možnosti podání námitek podle § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících. V neposlední řadě stěžovatel rovněž namítl nesprávnost doručování usnesení ze dne 20. 2. 2014. Proto se stěžovatel domáhá „*přezkumu jejího dosavadního postupu i kasace usnesení ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 5*“.

Usnesením ze dne 18. 3. 2014 uložila předsedkyně senátu krajského soudu stěžovateli, aby ve lhůtě 10 dnů od doručení tohoto usnesení „*odstranil vady podání ze dne 11. 3. 2014 a uvedl je do souladu s platnou právní úpravou*“. Předsedkyně senátu krajského soudu s odkazem na ust. § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících dovodila, že podání stěžovatele nesplňuje náležitosti § 205 odst. 1 o. s. ř., tj. vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4 o. s. ř.) uvedení, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se napadá, v čem je spatřována nesprávnost tohoto rozhodnutí nebo postupu soudu (odvolací důvod) a čeho se odvolatel domáhá (odvolací návrh). Předsedkyně senátu krajského soudu dále dospěla k závěru, že pokud by podání stěžovatele bylo kasační stížností, pak podání stěžovatele nesplňuje ani náležitosti kasační stížnosti podle § 106 odst. 1 s. ř. s., zejména uvedení označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, údaj o tom, kdy mu rozhodnutí bylo doručeno.

Na výzvu předsedkyně senátu krajského soudu reagoval stěžovatel podáním ze dne 4. 4. 2014, v němž mimo jiné uvedl, že by tato výzva (usnesení ze dne 18. 3. 2014) měla být „*opravena*“ mimo jiné tak, aby bylo zjevné, jaké vady musí stěžovatel opravit. Současně uvedl, že krajský soud nesmí podání zhodnotit jako námítka proti rozhodnutí asistenta soudce a zároveň ukládat podateli, aby uvážil, zda nejde o kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), přičemž s ohledem na danou procesní situaci není nutné (viz níže), aby byl stěžovatel v řízení o dané kasační stížnosti zastoupen advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost a ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Osvobození od soudních poplatků i právo na bezplatné zastoupení se váže k posouzení poměrů konkrétního žadatele. Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje i právo na bezplatné zastoupení (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí, jímž byly odmítnuty námitky proti usnesení krajského soudu ze dne 20. 2. 2014 (vydanému asistentkou soudce), kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a zamítnuta žádost stěžovatele o ustanovení zástupce, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému. Trvání na těchto podmínkách, vzhledem ke specifické povaze napadeného usnesení, by vedlo k popření cíle, který účastník podáním žádosti sledoval, a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda námitky žalobce trpí takovými vadami, že nelze podrobit přezkumu závěry usnesení krajského soudu ze dne 20. 2. 2014 v tom směru, zda stěžovatel měl být od soudních poplatků osvobozen či nikoliv a zda mu měl nebo neměl být ustanoven zástupce (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, www.nssoud.cz).

Jakkoli je obsah podání stěžovatele a jeho vulgární verbální útoky za hranicemi slušného chování, nelze jeho kasační stížnosti upřít důvodnost.

Nejvyšší správní soud v první řadě předesílá, že v případech, kdy je kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí námitek, přicházejí pro stěžovatele z povahy věci v úvahu pouze kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí námitek jako řádného opravného prostředku proti rozhodnutí asistenta soudce. Rozsah přezkumu rozhodnutí soudu je v tomto případě vymezen povahou a obsahem přezkoumávaného rozhodnutí. Jestliže předsedkyně senátu krajského soudu námitky stěžovatele odmítla a rozhodnutí asistentky soudce neposuzovala, může Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti zkoumat pouze to, zda byly splněny zákonem stanovené důvody pro odmítnutí námitek. Pod tento důvod spadá i případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí námitek nebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Podle § 9 odst. 1 zákona o vyšších soudních úřednících lze proti rozhodnutí vydanému vyšším soudním úředníkem v občanském soudním řízení podat odvolání za stejných podmínek jako proti rozhodnutí předsedy senátu. Podaný opravný prostředek se však nejprve předloží předsedovi senátu, který o něm rozhodne, má-li za to, že se mu má zcela vyhovět. Rozhodnutí předsedy senátu se považuje za rozhodnutí soudu prvního stupně a lze je napadnout odvoláním. Podle odst. 2 téhož ustanovení proti rozhodnutí vydanému vyšším soudním úředníkem v občanském soudním řízení nebo soudním řízení správním, proti němuž nelze podat odvolání, odpor nebo námitky podle občanského soudního řádu, může účastník řízení podat námitky do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení. V námitkách nelze uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy. O těchto námitkách rozhodne předseda senátu, který rozhodnutí vydané vyšším soudním úředníkem bez jednání potvrdí nebo změní. Proti rozhodnutí předsedy senátu o námitkách, o odmítnutí námitek nebo o zastavení námitkového řízení, není odvolání přípustné. Doručené rozhodnutí vyššího soudního úředníka, proti kterému již není možné

pokračování

podat námitky, je v právní moci. Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, použijí se na námitkové řízení ustanovení upravující odvolání podle občanského soudního řádu obdobně.

Námitky stěžovatele proti usnesení asistentky soudce ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 5, předsedkyně senátu odmítla podle § 37 odst. 5 s. ř. s. pro neodstranění vad těchto námitek i přes výzvu učiněnou krajským soudem usnesením ze dne 18. 3. 2014 a pro chování stěžovatele představující zneužívání práva na přístup k soudu.

Podle § 205 odst. 1 o. s. ř. v odvolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4 o. s. ř.) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se napadá, v čem je spatřována nesprávnost tohoto rozhodnutí nebo postupu soudu (odvolací důvod) a čeho se odvolatel domáhá (odvolací návrh).

Zákon o vyšších soudních úřednících v ust. § 9 odst. 2 výslovně uvádí, že na námitkové řízení (není-li v tomto zákoně stanoveno jinak) se obdobně použijí ustanovení upravující odvolání podle občanského soudního řádu. Tím zákonodárce i pro oblast jinak podléhající úpravě soudního řádu správního stanovil v uvedeném rozsahu obdobnou aplikaci občanského soudního řádu, a to jen ustanovení upravující odvolání.

V odůvodnění usnesení ze dne 18. 3. 2014 krajský soud uvádí, že pokud by podání stěžovatele ze dne 11. 3. 2014 bylo kasační stížností proti rozhodnutí krajského soudu ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 5, musí mít náležitosti podle § 106 odst. 1 s. ř. s.

V této souvislosti je třeba uvést, že v podání stěžovatele ze dne 18. 3. 2014 je výslovně uvedeno, že *„navrhovatel dle ustanovení 9-2 zákona 121/08 ve znění zákona 293/13 Sb., resp. 36a-5 zákona ZSS, níže vznáší námitky, že konání T. P. z Krajského soudu v Č. Budějovicích je imbecilní, arogantně lživé neb korupční, proto se domáhá přezkumu jejího dosavadního postupu i kasace vydaného usnesení na listě 5, doručeného 6. března“*, přičemž podání bylo učiněno stěžovatelem ke sp. zn. 10 Na 8/14 a označeno jako „námitky“. Přes zjevně nevhodné a vulgární vyjadřování stěžovatele není tedy pochyb o tom, že stěžovatel tímto podáním podal námitky podle § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících proti usnesení asistentky soudce ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 5, (tj. usnesení na č. l. 5), a nikoli kasační stížnost.

Námitky lze odmítnout pro neodstranění jejich vad pouze tehdy, jestliže soud stěžovatele na konkrétní vady upozornil a poskytl mu konkrétní poučení o způsobu jejich odstranění (srov. obdobně usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 – 56).

V projednávané věci krajský soud v usnesení ze dne 18. 3. 2014 neuvedl, které konkrétní náležitosti námitek chybí a jak má stěžovatel tyto vady námitek odstranit. Za této situace neodstranění krajským soudem blíže nespecifikovaných vad stěžovatelem ve stanovené lhůtě nemůže vést k odmítnutí stěžovatelových námitek. Neuvedení konkrétních vad námitek stěžovatele, které brání v dalším postupu v řízení, v nyní napadeném usnesení ze dne 8. 4. 2014 má rovněž za následek nepřezkoumatelnost tohoto rozhodnutí.

Z hlediska splnění všech náležitostí je přitom dle názoru zdejšího soudu z obsahu námitek stěžovatele zřejmé, že směřují proti usnesení krajského soudu ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 5, a to proti oběma jeho výrokům, usnesení asistentky soudce je tedy napadáno v celém rozsahu.

Z jednotlivých bodů námitek stěžovatele je také přes použité expresivní výrazy bez pochybností patrné, v čem spatřuje stěžovatel nesprávnost uvedeného rozhodnutí asistentky soudce a nesprávnost jejího postupu. Stěžovatel tak například namítá, že tímto usnesením neměla rozhodovat asistentka soudce (viz bod 3 „*předmětná věc není všeobecné povahy ani dožadáním, tedy T. P. si uzurpuje moc*“), stěžovatel splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků (viz body 6, 7, 8, 9, 11, 13 a další) a dále stěžovatel namítá, že námitkami napadeným usnesením asistentky soudce nebyl řádně poučen o opravném prostředku (viz bod 27). Stěžovatel také v námitkách uvedl, že se domáhá kasace (tj. zrušení) předmětného usnesení ze dne 20. 2. 2014

Z výše uvedeného tedy plyne, že námitky stěžovatele obsahují všechny náležitosti vyžadované § 205 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících, nebylo proto třeba k odstranění vad těchto námitek vyzývat a nebyly splněny ani předpoklady pro jejich odmítnutí.

Důvodem pro odmítnutí námitek stěžovatele nemůže být ani chování stěžovatele, na které poukazuje krajský soud.

Nad rámec důvodů tohoto rozhodnutí však lze uvést, že tyto skutečnosti uváděné krajským soudem mohou vést k závěru o nesplnění podmínek pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků, byť příjmové a majetkové poměry stěžovatele jsou takové, že nemá k úhradě soudního poplatku dostatečných prostředků (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2012, č. j. 3 As 59/2012 – 7, www.nssoud.cz, či usnesení zdejšího soudu ze dne 12. 9. 2012, č. j. 1 As 121/2012 – 22, www.nssoud.cz).

S přihlédnutím k výše uvedenému Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než usnesení krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení; v něm je krajský soud vázán výše uvedeným právním názorem. V novém řízení rozhodne krajský soud rovněž o nákladech řízení o kasační stížnosti.

Závěrem zbývá pro úplnost dodat, že v zdejší soud v záhlaví tohoto rozhodnutí neuváděl žalovanou stranu, neboť žalovaného krajský soud v řízení o podání stěžovatele neidentifikoval, přičemž platí, že účastníky řízení o kasační stížnosti jsou účastníci řízení před krajským soudem.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. 8. 2014

pokračování

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu